

הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת **רם ברק**

פ/25/6664

הצעת חוק להסדרת הפיקוח על כלבים (תיקון – הסדרת עיסוק באילוף כלבים), התשפ"ו–2026

1. תיקון סעיף 1 בחוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג–2002¹ (להלן – החוק העיקרי), בסעיף 1 –
- (1) לפני ההגדרה "בעליו של כלב" יבוא :
- "אילוף כלבים" – ייעוץ התנהגותי לכלבים או הקניית הרגלי משמעת לכלב, בין אם בתמורה ובין אם לאו, ובין אם כעיסוק קבוע ובין אם לאו, למעט כלב נחייה כהגדרתו בחוק איסור הפליית אנשים עם עיוורון המלווים בכלבי נחייה, התשנ"ג–1993²; "
- (2) אחרי ההגדרה "מאורת הרשות" יבוא :
- "מאלף כלבים" – מי שקיבל רישיון לפי סעיף 12א; "
- (3) אחרי ההגדרה "הוועדה" יבוא :
- "הוועדה המקצועית" – הוועדה המייעצת לעניין אילוף כלבים שהוקמה לפי סעיף 12ב; "
- (4) אחרי ההגדרה "כלב מסוכן" יבוא :
- "כלב שירות" – כלב שאומן למטרות עבודה, הצלה וביטחון; "
2. אחרי סעיף 12 לחוק העיקרי יבוא :
- "פרק ב'1: הסדרת העיסוק באילוף כלבים

¹ ס"ח התשס"ג, עמ' 216.

² ס"ח התשנ"ג, עמ' 48.

חובת רישוי 12א. (א) לא יעסוק אדם באילוף כלבים ולא יציג עצמו כמאלף כלבים, אלא אם כן הוא בעל רישיון תקף מאת המנהל.

(ב) המנהל ייתן רישיון לעסוק באילוף כלבים למבקש שמתקיימים בו כל אלה:

(1) הוא אזרח או תושב ישראל שמלאו לו 18 שנים;

(2) הוא עבר הכשרה מתאימה, לפי סוג הרישיון שהתבקש לפי סעיף 12ג, ועמד בבחינות מקצועיות עיוניות ומעשיות שנערכו בסופה, כפי שיקבע השר;

(3) הוא לא הורשע בעבירה לפי חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994³, שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לדעת המנהל לקבל רישיון.

הוועדה המקצועית 12ב. (א) השר ימנה ועדה מקצועית שבה שבעה חברים, אשר תפקידה לייעץ למנהל בעניין תוכני ההכשרות והבחינות לפי סעיף 12א(ב)(2), וכן בעניין קביעת כללי אתיקה מקצועית למאלפי כלבים.

(ב) חברי הוועדה המקצועית יהיו:

(1) נציג השירותים הווטרינריים, והוא יהיה היושב ראש;

(2) שני נציגים מקרב ארגוני מאלפי כלבים שונים, או שהם מאלפים בעלי מומחיות מוכרת בגישות אילוף שונות, שימנה השר;

³ ס"ח התשנ"ד, עמ' 56.

- (3) נציג מטעם מוסד להשכלה גבוהה
 שמומחיותו בתחום התנהגות בעלי חיים ;
- (4) נציג ארגון למען רווחת בעלי חיים ;
- (5) נציג ציבור שהוא משפטן.

(ג) בעת מינוי חברי הוועדה המקצועית, השר יבטיח מתן ייצוג לגישות אילוף מקצועיות שונות המקובלות בעולם, וזאת בלי לגרוע מהוראות חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד-1994.

מדרג רישוי והתמחויות 12.ג. השר יקבע בתקנות מדרג של סוגי רישיונות למאלפי כלבים, כמפורט שלהלן:

- (1) דרגה א' (מאלף מוסמך) – רשאי לאלף כלבים למשמעת בסיסית ותקשורת משפחתית ;
- (2) דרגה ב' (מאלף מומחה לכלבים מסוכנים) – רשאי לאלף כלבים מסוכנים או כלבים בעלי היסטוריה של התנהגות תוקפנית ;
- (3) דרגה ג' (מאלף כלבי שירות) – רשאי לאלף כלבי שירות.

איסור אילוף למטרות תקיפה 12.ד. (א) לא יאלף אדם כלב למטרות תקיפה, הגנה פעילה על בעל כלב או שמירה על שטח באופן תוקפני, אלא אם קיבל לכך היתר מיוחד מאת המנהל ובהתאם לתנאים שיקבע המנהל.

(ב) אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מההוראות בעניין תחולת החוק על מערכת הביטחון לפי סעיף 22.

ביטוח ואחריות מקצועית 12.ה. מאלף כלבים בעל רישיון יחזיק בפוליסת ביטוח אחריות מקצועית כלפי צד ג', בגובה וברמת כיסוי ביטוחי שיקבע השר בתקנות, באישור שר האוצר.

פטור מבחינות 12. (א) המנהל, בהתייעצות עם הוועדה המקצועית, מקצועיות בעת מתן רישיון רשאי לתת רישיון מאלף בלא חובת מעבר הכשרה ועמידה בבחינות המקצועיות לפי סעיף 12א(ב)(2), לאדם שהוכיח, לפי שיקול דעתו של המנהל, כי התקיימו בו כל אלה:

(1) הוא עסק באילוף כלבים באופן רציף ומקצועי במשך 15 שנים לפחות, טרם יום תחילתו של חוק להסדרת הפיקוח על כלבים (תיקון – הסדרת עיסוק באילוף כלבים), התשפ"ו-2026;

(2) הוא בעל השכלה מקצועית מתאימה או בעל מוניטין מקצועי מוכח בתחום אילוף הכלבים או התנהגות בעלי חיים;

(3) לא הורשע בעבירה שעניינה פגיעה בשלום הציבור, שמפאת מהותה, חומרתה או נסיבותיה אין הוא ראוי לדעת המנהל לקבל רישיון.

(ב) אין בהוראות סעיף קטן (א) כדי לפטור מבקש מחובת עמידה ביתר תנאי הרישיון לפי סעיף 12א(ב), בחובת הביטוח לפי סעיף 12ה ועמידה בכללי האתיקה המקצועית שייקבעו לפי סעיף 12ב(א)."

תיקון סעיף 15 3. בסעיף 15 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:

"(ג) היה לרופא וטרינר עירוני, מפקח או שוטר יסוד סביר לחשד כי אדם עוסק באילוף כלבים בניגוד להוראות סעיף 12א, רשאי הוא לדרוש מאותו אדם להזדהות בפניו ולהציג את רישיון המאלף שברשותו; סירב האדם להזדהות או להציג רישיון כאמור, יהיו למפקח או לשוטר הסמכויות הנתונות להם לפי חוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – עיכוב), התשנ"ו-1996⁴."

תיקון סעיף 18 4. בסעיף 18 לחוק העיקרי, אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

⁴ ס"ח התשנ"ו, עמ' 338.

"(ד) העוסק באילוף כלבים ללא רישיון, בניגוד להוראות סעיף 12א, דינו – מאסר שישה חודשים או קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז–1977.⁵

(ה) המאלף כלב למטרות תקיפה, הגנה או שמירה המערבת תוקפנות, בניגוד להוראות סעיף 12ד, דינו – מאסר שנתיים או קנס פי ארבעה מהקנס הקבוע בסעיף 61(א)(4) לחוק העונשין, התשל"ז–1977."

5. תחילה תחילתו של חוק זה שנה מיום פרסומו (להלן – יום התחילה).
6. הוראות מעבר על אף הוראות סעיף 12א לחוק העיקרי כנוסחו בחוק זה, רשאי אדם שעסק באילוף כלבים כעיסוק עיקרי בשלוש השנים שקדמו ליום התחילה, להמשיך בעיסוקו בלא רישיון עד למתן החלטה בבקשתו לרישיון, ובלבד שהגיש למנהל, כהגדרתו בחוק העיקרי, בקשה לקבלת רישיון בתוך שישה חודשים מיום התחילה.

דברי הסבר

חוק להסדרת הפיקוח על כלבים, התשס"ג–2002 (להלן – החוק), נועד להסדיר את נושא החזקת כלבים בישראל, מתוך רצון לשמור על שלום הציבור ובריאותו. יחד עם זאת, תחום אילוף הכלבים נעדר כל רגולציה. כיום, כל אדם יכול להגדיר עצמו כמאלף כלבים, ללא צורך בהכשרה, בהסמכה או בעמידה בסטנדרטים מקצועיים כלשהם. מצב זה מביא לפגיעה רב-מערכתית בבריאות הציבור, בזכויות הצרכן וברוחת הכלבים. הצעת החוק נועדה להסדיר את מקצוע אילוף הכלבים באמצעות הוספת פרק ייעודי לחוק.

המניע העיקרי להצעת החוק הוא הרצון לשמור על בטיחות הציבור. כלב שאינו מאולף כראוי, או כזה שעבר תהליך אילוף רשלני שאינו מותאם לאופיו, מהווה פצצה מתקתקת וסכנה מוחשית לסביבה. הסדרת המקצוע תבטיח כי רק מי שעבר הכשרה מקצועית ובחינות הסמכה יהיה רשאי להעניק שירותי אילוף, ובכך תקטן הסבירות לאירועי תקיפה ונשיכה הנובעים מחוסר שליטה של בעלים בכלביהם. לפיכך, מוצע לקבוע שלא יעסוק אדם כמאלף כלבים ולא יציג עצמו כמאלף כלבים, אלא אם כן הוא בעל רישיון מאלף כלבים תקף מאת מנהל השירותים הווטרינריים במשרד החקלאות וביטחון המזון (להלן – המנהל). רישיון כאמור יינתן לאזרח ישראל שמלאו לו 18 שנים, שעבר הכשרה ועמד בבחינות מקצועיות ומעשיות שייקבעו על ידי שר החקלאות וביטחון המזון (להלן – השר) ושלא הורשע בעבירה לפי חוק צער בעלי חיים (הגנה על בעלי חיים), התשנ"ד–1994, שמפאת מהותה אין הוא ראוי לדעת המנהל לקבל רישיון.

לפי המוצע, השר יקבע בתקנות מדרג של שלושה סוגי רישיונות למאלפי כלבים – מאלף מוסמך עם רישיון בסיסי, מאלף עם סמכות לאלף כלבים מסוכנים ומאלף שרשאי לאלף כלבי שירות. בנוסף, על מנת להבטיח את אובייקטיביות הרגולציה ולמנוע מצב של מונופול מקצועי או דחיקה של גישות אילוף לגיטימיות, מוצע שהשר ימנה ועדה מקצועית שתפקידה לייעץ למנהל בעניין תכני ההכשרות והבחינות, בעניין קביעת כללי אתיקה מקצועית וסטנדרטים של הכשרה ושחבריה יהוו ייצוג לגישות אילוף שונות המקובלות בעולם. הוועדה תהיה מורכבת ממגוון רחב של בעלי עניין ותכלול נציגי ממשלה,

⁵ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

אנשי אקדמיה, נציגים מארגוני רווחת בעלי חיים ומאלפים המייצגים זרמים מקצועיים שונים. מבנה זה נועד להבטיח כי תכני הבחינות וכללי האתיקה יתבססו על ידע מדעי ומעשי עדכני, תוך התמקדות בקביעת רף בטיחותי ומקצועי אחיד, ובאופן המבטיח פלורליזם מקצועי – מבלי להכריע באופן בלעדי לטובת גישת אילוף אחת על פני רעותה. בכך, החוק שומר על חופש העיסוק ועל מגוון הכלים המקצועיים העומדים לרשות הציבור, כל עוד הם עומדים בסטנדרטים של בטיחות וצער בעלי חיים.

נכון להיום, קיים ואקום חוקי במדינת ישראל באין איסור מפורש על אדם לאמן כלב למטרות תקיפה. הפיכת בעל חיים ל"כלי נשק חיי" ללא פיקוח הדוק של המדינה היא פרצה ביטחונית ובטיחותית חמורה. לכן מוצע לקבוע איסור על אילוף לתקיפה ללא קבלת היתר מיוחד מהמנהל.

כמו כן, מוצע לחייב מאלף כלבים בעל רישיון להחזיק בפוליסת ביטוח אחריות מקצועית כלפי צד שלישי. בנוסף מוצע לקבוע שהמנהל, בהתייעצות עם הוועדה המקצועית, יהיה רשאי לתת רישיון מאלף בלא חובת עמידה בבחינות המקצועיות, בהתקיים תנאים מסוימים המעידים על ניסיון מקצועי ועל כך שאין למבקש הרשעות קודמות בעבירה שעניינה פגיעה בשלום הציבור.

עוד מוצע שאם יש לרופא וטרנר עירוני, מפקח או שוטר יסוד סביר לחשד כי אדם עוסק באילוף כלבים ללא רישיון, הם יהיו רשאים לדרוש מאותו אדם להזדהות בפניהם ובמידה שלא יעשה כן – לעכב אותו.

כן מוצע לקבוע ענישה שלפיה העוסק באילוף כלבים ללא רישיון, דינו – מאסר שישה חודשים או קנס בשיעור של עד כ-75,000 שקלים חדשים ושמי שמאלף כלב למטרות תקיפה, דינו – מאסר שנתיים או קנס בשיעור של עד כ-900,000 שקלים חדשים.

כדי לאפשר היערכות מתאימה, מוצע שהחוק ייכנס לתוקפו לאחר שנה מיום פרסומו וכן מוצע לקבוע שאדם שעסק באילוף כלבים כעיסוק עיקרי בשלוש השנים שקדמו ליום כניסת החוק לתוקפו, יהיה רשאי להמשיך בעיסוקו בלא רישיון עד למתן החלטה בבקשתו לרישיון, ובלבד שהגיש למנהל בקשה לקבלת רישיון בתוך שישה חודשים מיום התחילה.

לסיכום, בנוסף, בעלי כלבים משלמים סכומים גבוהים עבור שירותי אילוף, ללא יכולת לוודא את רמת המקצועיות של נותן השירות. הגדרת המקצוע בחוק תאפשר לצרכן לדעת כי הוא מקבל שירות מאדם מוסמך שעבר פיקוח. יתרה מכך, הסדרת העיסוק תקל על רכישת פוליסות ביטוח מתאימות לעניין אחריות מקצועית ותאפשר לציבור כלי משפטי יעיל במקרים של רשלנות מקצועית.

כמו כן, לצד המניע הבטיחותי, הצעת החוק מבקשת להגן גם על בעלי החיים עצמם. ללא פיקוח, מאלפים חסרי הכשרה עלולים להשתמש בשיטות אלימות, פוגעניות או מיושנות הגורמות נזק פיזי ונפשי לכלבים. הסדרת הרישוי, בסיוע חוות דעת מקצועית, תבטיח עמידה בסטנדרטים של אתיקה מקצועית ורווחת בעלי חיים.

הצעת החוק מהווה צעד חיוני להפיכת תחום אילוף הכלבים למקצוע מוסדר, אחראי ובטוח. היא מעניקה למדינה את הכלים הדרושים לשמירה על שלום הציבור, סוגרת פרצות חוקיות מסוכנות המאפשרות אילוף לתקיפה ללא פיקוח, ומבטיחה רמת שירות נאותה, הוגנת ומבוטחת לבעלי הכלבים בישראל.

הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים
והונחה על שולחן הכנסת ביום
כ"ד באייר התשפ"ו (11.05.2026)